

Sygn. akt VII K 76/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kaliszu Wydział VII Karny w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Joanna Urbańska - Czarnasiak

Protokolant : st. sekr. sąd. Małgorzata Łuczak

w obecności oskarżyciela z (...) Skarbowego w K. st. rewidenta T. W.

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2017r.

sprawy karnej:

J. Z.

syna H. i G. zd. K.

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru oraz z wykorzystaniem takiej samej sposobności uchylał się od opodatkowania podatkiem akcyzowym, poprzez nie ujawnienie właściwemu organowi tj. Naczelnikowi Urzędu Celnego w K. przedmiotu opodatkowania w postaci nabycia wewnątrzspółnotowego 14 samochodów osobowych:

- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki F. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki N. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);
- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);

- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);

- marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...);

oraz nie złożeniu w terminie określonym w art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2008r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011r. nr 108, poz. 626 ze zm.) to jest do dnia 03 lutego 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 03 marca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 18 marca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 16 marca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 23 marca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 16 kwietnia 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 30 czerwca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 30 czerwca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 5 sierpnia 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 18 czerwca 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki F. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 10 września 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki N. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 08 sierpnia 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 08 października 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...), do dnia 14 listopada 2011 roku deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...). Przez co narażono na uszczuplenie podatek akcyzowy na kwotę 77018,00 zł.

- tj. o czyn z art. 54 § 2 w zw. z art. 6 § 2 kks

1. na podstawie art. 113 §1 kks w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 kpk postępowanie w sprawie umarza,
2. na podstawie art. 632 § 2 kpk w zw. z art. § 17 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu sąsąda od Skarbu Państwa na rzecz adwokata S. M. kwotę 420,00 /czteryście dwadzieścia/ złotych tytułem udzielonej oskarżonemu pomocy prawnej,
3. na podstawie art. 632 § 2 kpk kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSR J. C.

Sygn. akt VII K 76/17

UZASADNIENIE

Oskarżony J. Z. od ponad 20 lat prowadzi w miejscowości T. gm. B. działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) w zakresie sprzedaży hurtowej i detalicznej samochodów osobowych i furgonetek. W ramach tej działalności oskarżony dokonywał w krajach Unii Europejskiej zakupu około 300 samochodów rocznie, które następnie zbywał w Polsce.

(dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 599-600,

protokół kontroli k. 5- 9)

W ramach prowadzonej przez siebie działalności oskarżony w roku 2011 nabył w Belgii min. 14 samochodów marki V. (...). W zawartych umowach sprzedaży oraz w posiadanych przez oskarżonego świadectwach homologacji i zaświadczeń o badaniu technicznym samochody te zostały określone jako „używane samochody ciężarowe”, „furgonetki” czy „samochody typu V.”, „lekkie samochody ciężarowe” posiadające 2 miejsca do siedzenia i przestrzeń bagażową. Oskarżony J. Z. w związku z nabyciem 14 w/w samochodów nie złożył Naczelnikowi Urzędu Celnego w K. deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzspółnotowego:

- do dnia 03 lutego 2011r. od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 03 marca 2011r. od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 18 marca 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 16 marca 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 23 marca 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 16 kwietnia 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 30 czerwca 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 30 czerwca 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 5 sierpnia 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 18 czerwca 2011 roku od samochodu osobowego marki F. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 10 września 2011 roku od samochodu osobowego marki N. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 08 sierpnia 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym, VIN: (...),
- do dnia 08 października 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...),
- do dnia 14 listopada 2011 roku od samochodu osobowego marki V. (...) o numerze identyfikacyjnym VIN: (...).

Po przeprowadzonej w dniu 23 września 2013r. kontroli Naczelnik Urzędu Celnego w K. poszczególnymi decyzjami stwierdził powstanie obowiązku podatkowego w przypadku tych właśnie samochodów i określił wysokość łączną podatku akcyzowego na kwotę 77.018,00 złotych. Od tych decyzji oskarżony złożył odwołania, które okazały się nieskuteczne i w konsekwencji uiszczył naliczony podatek akcyzowy.

(dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 599 - 600,

protokół kontroli k. 5- 9,

decyzja z dn. 03.03.2014r. z załącznikami k. 10 -69,

decyzja z dnia 19.02.2014r. z załącznikami k. 70 – 117,

decyzja z dn. 27.01.2014r. z załącznikami k. 118 -138,

decyzja z dn. 07.03.2014r. z załącznikami k. 137 -156,

decyzja z dn. 12.03.2014r. z załącznikami k. 157- 191,
decyzja z dn. 12.02.2014r. z załącznikami k. 192 -219,
decyzja z dn. 06.03.2014r. z załącznikami k. 220 -255,
decyzja z dn. 27.01.2014r. z załącznikami k. 256 – 316,
decyzja z dn. 02.04.2014r. z załącznikami k. 317 -353,
decyzja z dn. 05.02.2014r. z załącznikami k. 354 -383,
decyzja z dn. 30.01.2014r. z załącznikami k. 384 -420,
decyzja z dn. 28.03.2014r. z załącznikami k. 421 -444,
decyzja z dn. 31.03.2014r. z załącznikami k. 445 -509,
decyzja z dn. 28.02.2014r. z załącznikami k. 510 -550)

W dniu 15 listopada 2016r. Urząd Celny w K. podjął decyzję o wszczęciu dochodzenia, a następnie w dniu 16 listopada 2016r. sporządzono postanowienie o przedstawianiu zarzutów wobec oskarżonego J. Z., któremu ogłoszono zarzut i przesłuchano w charakterze podejrzanego w dniu 02.01.2017r.

(dowód : protokół kontroli k. 5- 9, postanowienie k. 554, protokół przesłuchania oskarżonego k. 564 - 566)

Oskarżony J. Z. ma lat 47. Ma wykształcenie średnie, z zawodu jest technikiem elektroniki. Prowadzi własną działalność gospodarczą osiągając miesięczny dochód w wysokości 10.000 złotych netto. Ma żonę i troje dzieci w wieku 10 lat i 3 lat. Posiada majątek w postaci domu jednorodzinnego w K. o pow. 200-230m oraz 4 działki budowlane w miejscowości K. o pow. łącznej ok. 35 arów, a nadto samochody firmowe. Oskarżony nie leczył się psychiatrycznie i nie był wcześniej skazany.

(dowód: wyjaśnienia oskarżonego k. 599 ; karta karna k. 586)

Oskarżony zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Składając wyjaśnienia w postępowaniu przygotowawczym wskazał, że wobec niego zapadły już wyroki w podobnych sprawach – wyroki uniewinniające. Przed Sądem wskazał, iż faktycznie nie złożył deklaracji odnośnie wszystkich wymienionych w zarzucie samochodów, gdyż był przeświadczony, że jako samochody ciężarowe nie podlegają one opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Podniósł, że prowadzi działalność gospodarczą w branży samochodowej od ponad 20 lat, a do roku 2004 wszystkie pojazdy objęte zarzutem były klasyfikowane pod pozycją towar (...) jako samochody towarowe na bazie samochodów osobowych. Nie były zatem objęte obowiązkiem podatku akcyzowego. Wyjaśnił jednocześnie, że wiedział o fakcie istnienia klasyfikacji pojazdów od roku 2004 wskazując jednak, iż działał w pełnym przeświadczeniu, że zakupione przez niego samochody nie podlegały podatkowi akcyzowemu. Według niego sam organ celny wielokrotnie zmieniał interpretacje tych klasyfikacji, a on nie miał świadomości, że zmieniały się przepisy w zakresie tego typu pojazdów, tym bardziej że nadal jest kod towaru o nr (...) i dotyczy on właśnie samochodów ciężarowych na bazie samochodów osobowych. Podał również, że zaczął się tak naprawdę interesować tym tematem od momentu wszczynania takich postępowań przez urząd celny w latach 2010 i 2011.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za wiarygodne albowiem znajdują potwierdzenie w rzeczowym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, uznając je jednak za nieprawdziwe w zakresie kiedy wskazał, że nie miał w 2011r. świadomości, że zmieniła się interpretacja możliwości klasyfikacji zakupionych przez niego samochodów. Jako osoba, która od ponad 20 lat zajmuje się tego typu działalnością oskarżony musiał sobie zdawać sprawę, że

sprowadzone przez niego samochody objęte zarzutem należy klasyfikować jako osobowe i w związku z tym należy zgłosić ich sprowadzenia urzędowi celnemu i złożyć deklaracje (...), a następnie uiścić od nich naliczony podatek akcyzowy. Jego wiedza w tym zakresie powinna również wypływać z faktu, iż – jak sam wyjaśnił – urząd celny rozpoczął na przełomie 2010 – 2011 roku wysyłanie wezwań do takich podmiotów jak on o złożenie deklaracji akcyzowej. Oskarżony jako osoba zawodowo trudniąca się obrotem samochodami winna znać i prawidłowo stosować obowiązujące przepisy niezależnie od postawy organów celnych w tym zakresie. J. Z. wielokrotnie sprowadzał właśnie tego typu samochody marki V., jak przyznał ok. 300 rocznie. Nie składając deklaracji (...) miał w ocenie Sądu świadomość uchylania się od opodatkowania, a odwołując się od poszczególnych decyzji odciągał w czasie moment uiszczenia tych należności podatkowych.

Sąd uznał za wiarygodne zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty, albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie sądu wątpliwości. Żadna ze stron również nie podważała ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje :

J. Z. został oskarżony o czyn z art. 54 § 2 k.k.s polegający na tym, że nie ujawnił właściwemu organowi tj. Naczelnikowi Urzędu Celnego w K. przedmiotu opodatkowania podatkiem akcyzowym, tj. nabycia wewnątrzwspólnotowego 14 samochodów osobowych marki V. (...), poprzez niezłożenie deklaracji uproszczonej (...), co stanowi naruszenie art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2008r o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011r, nr 108 poz. 626 ze zm.), skutkiem czego naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy na kwotę 77.018,00 zł.

Zgodnie z art. 44 § 5 kks, jeżeli przed upływem podstawowego okresu przedawnienia karalności czynu stanowiącego przestępstwo skarbowe zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności lub pozbawiania wolności do 3 lat, wszczęto postępowanie przeciwko sprawcy, karalność ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu. Decydujące znaczenie ma zatem moment „wszczęcia postępowania wobec sprawcy”, a oceniać go należy na podstawie treści art. 71 § 1 k.p.k. oraz art. 313 § 1 k.p.k., mających odpowiednie zastosowanie w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – art. 113 § 1 k.k.s. Z powołanego wyżej przepisu art. 71 § 1 k.p.k. wynika bowiem, że za podejrzanego uważa się osobę, co do której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów albo bez takiego postanowienia postawiono zarzut w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego. Znaczenie zaś terminu „wydanie” i odkodowanie wynikających z niego norm prawnych może nastąpić jedynie przez przyzmat treści art. 313 § 1 k.p.k., który przewiduje, że jeżeli dane istniejące w chwili wszczęcia śledztwa lub zebrane w jego toku uzasadniają podejrzenie, iż czyn popełniła określona osoba, sporządza się postanowienie o przedstawieniu zarzutów, ogłasza je niezwłocznie podejrzanemu i przesłuchuje się go, chyba że ogłoszenie postanowienia lub przesłuchanie podejrzanego nie jest możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju. Pomiedzy terminami "wydanie" a "sporządzenie" postanowienia zachodzi istotna różnica, jako że dla "wydania" niezbędne jest dopełnienie kolejnych czynności procesowych określonych w art. 313 § 1 k.p.k., niezbędnych dla skuteczności tej procesowej czynności. Aby zatem postanowienie o przedstawieniu zarzutów zostało uznane za „wydane”, czyli prawnie skuteczne, niezbędne jest kumulatywne spełnienie trzech warunków: sporządzenie postanowienia, jego niezwłoczne ogłoszenie i przesłuchanie podejrzanego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.03.2014 r. w sprawie IV KK 341/13 opubl. Prok. i Pr 2014/6/14 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2006r. w sprawie IV KK 150/06).

Zgodnie z art. 101 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym obowiązek podatkowy z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym powstaje z dniem przemieszczenia samochodu osobowego z terytorium państwa członkowskiego na terytorium kraju - jeżeli nabycie prawa rozporządzania samochodem osobowym jak właściciel nastąpiło przed przemieszczeniem samochodu na terytorium kraju.

W myśl przepisu art. 44 § 3 k.k.s. bieg przedawnienia przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tej należności. Jeżeli sprawca przestępstwa skarbowego dopuścił się uszczuplenia lub narażenia na

uszczipienie należności celnej, bieg jego przedawnienia rozpoczyna się z dniem, w którym powstał dług celny; jeżeli nie jest możliwe określenie dnia powstania długu celnego, bieg przedawnienia przestępstwa skarbowego rozpoczyna się z dniem najwcześniejszym, w którym istnienie długu celnego zostało ustalone.

Przemieszczenie przedmiotowych samochodów na terytorium Polski nastąpiło w 2011 roku. Do dnia 14 listopada 2011 roku istniał obowiązek złożenia deklaracji (...) co do ostatniego z samochodu sprowadzonego w tym okresie (art. 106 ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym), co oznacza, że ostatni samochód został przepieszczony na terytorium Polski w dniu 31 października 2011r.. W poszczególnych dniach roku 2011 przywożenia do kraju samochodów powstawał dług celny, a ostatni dług celny powstał właśnie 31 października 2011r.. Biorąc pod uwagę treść wyżej cytowanego przepisu art. 44 § 3 k.k.s. karalność zarzucanego oskarżonemu przestępstwa ustala zatem z upływem 5 lat od powstania ostatniego długu celnego związanego ze sprawdzeniem ostatniego samochodu w roku 2011r. tj. z dniem 31 października 2016r. Mając na uwadze treść pierwszego zdania w/w przepisu należy przyjąć, że przedawnienie nastąpiło z końcem roku 2016. tj. 31 grudnia 2016 roku.

Z aktach sprawy jednoznacznie wynika, że w niniejszej sprawie postanowienie o przedstawieniu zarzutów sporządzono w dniu 16 listopada 2016r., jednakże ogłoszono je J. Z. i przesłuchanego go w charakterze podejrzanego dopiero w dniu 02 stycznia 2017r. Przy czym nie ma żadnego dowodu na to, aby ze strony organów ścigania były podejmowane jakiegokolwiek próby ustalania jakie były faktyczne przyczyny nie stawienia się J. Z. na termin wyznaczonego na dzień 01 grudnia 2016r. pierwszego przesłuchania, czy przedstawione zaświadczenie lekarskie było próbą destabilizacji toku postępowania. Nie ma zatem żadnych podstaw, by przyjąć że przesłuchanie podejrzanego J. Z. nie było możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju (art. 313 § 1 kp.k.). Przy czym należy podnieść, że oskarżyciel nie wniósł żadnych wniosków dowodowych w tym zakresie. Drugi termin przesłuchania J. Z. wyznaczono dopiero na dzień 02 stycznia 2017r. i jego stawiennictwo na wyznaczony drugi termin przesłuchania dowodzi, że przebywał on pod adresem znanym organom ścigania, nie ukrywał się i nie podejmował żadnych prób destabilizacji toku postępowania. Jednokrotne zwolnienie lekarskie oskarżonego, które w żaden sposób nie zostało podważone przez organ celny, nie może zostać uznane za próbę destabilizacji postępowania.

W konsekwencji trzeba stwierdzić, że z przyczyn zawinionych ze strony organu dochodzenia nie doszło do wszczęcia postępowania przeciwko osobie J. Z. w pięcioletnim okresie przedawnienia karalności zarzucanego mu czynu i przedawnienie to nastąpiło z upływem dnia 31 grudnia 2016 r. To zaś powoduje konieczność umorzenia postępowania zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s

Zgodnie z art. 632 pkt 2 k.p.k. Sąd kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa, a jednocześnie w myśl art. § 17 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata S. M. kwotę 420,00 /czteryście dwadzieścia/ złotych tytułem udzielonej oskarżonemu pomocy prawnej.

SSR Joanna Urbańska – Czarnasiak